

Inhoud

Overzicht	5
Woord vooraf	21
<i>Roger BLANPAIN & Robbie TAS</i>	
Ontwikkelingen in het arbeidstijdenrecht: flexi-jobs, glijdende uurroosters en vereenvoudiging van deeltijdwerk	23
<i>mevr. Sarah DE GROOF</i>	
I. Wat er nu al is: Flexi-jobs in de horeca	26
§1. <i>Personeel toepassingsgebied</i>	26
§2. <i>Raamovereenkomst</i>	28
§3. <i>Flexi-jobovereenkomst</i>	29
§4. <i>Flexiloon</i>	30
§5. <i>Handhaving</i>	32
II. Wat (misschien) zal komen	33
§1. <i>Glijdende werkroosters</i>	33
A. Voorwaarden	35
1. Ondernemingscao of arbeidsreglement	35
2. Tijdsregistratie	36
3. Respecteren van de grenzen	36
B. Gevolgen	37
1. Overloon	37
2. Gewone loon	38
3. Gewaarborgd dagloon	38
§2. <i>Vereenvoudiging van de deeltijdse arbeid</i>	39
A. Opname van de werkroosters in het arbeidsreglement en/ of de arbeidsovereenkomst	40
B. Bekendmaken van het toepasselijke variabele rooster	42
1. Termijn	42
2. Vorm	43
C. Elektronisch bewaren	44
D. Tijdsregistratie	44
E. Overuren	45
III. Tot slot	47
Status quaestionis	49
<i>prof. Bram DELVAUX</i>	
I. Inleiding	51
II. De Europese trend van vrijmaking en vergroening in de elektri- citeits- en gasmarkt	51
§1. <i>De voorafgaande</i>	51
A. Start vrijmakingsproces en de afkondiging van het Euro- pese eerste en twee pakket energiewetgeving	51

B.	Aanloop naar het Europese derde pakket energiewetgeving	53
§2.	<i>Het huidige Europese energiebeleid en –recht</i>	56
A.	Overzicht derde pakket aan energiewetgeving	56
B.	Aantal elementen uit het derde energiepakket	56
C.	Klimaat- en energiepakket	58
C.	Hernieuwbare Richtlijn 2009/28/EG	58
1.	Bindende nationale streefcijfers voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen	59
2.	Steunregelingen	60
3.	Berekening aandeel energie uit hernieuwbare bronnen	62
4.	Statistische overdrachten tussen lidstaten, gezamenlijke projecten tussen lidstaten/derde landen en gezamenlijke steunregelingen	63
III.	Recente evoluties	65
IV.	Conclusie	66
	Recent trends in investor protection legislation	67
	<i>prof. Veerle COLAERT</i>	
	Introduction	69
I.	Information	69
§1.	<i>The information paradigm</i>	69
§2.	<i>Problems associated with the information paradigm</i>	70
§3.	<i>Recent trends</i>	71
A.	Focus on presentation of information	71
B.	Combination with other types of investor protection	75
II.	Conduct of business rules	76
§1.	<i>Substantive quality requirements</i>	76
§2.	<i>Recent trends</i>	77
A.	Increasing detail	77
B.	Widening scope of application	82
III.	Product Regulation	86
§1.	<i>Product preconditions</i>	86
§2.	<i>Product design</i>	87
§3.	<i>Product banning</i>	88
IV.	Conclusion	91
	België en de VN-Mensenrechtenraad: naar een betere bescherming van mensenrechten in binnen- en buitenland?	95
	<i>mevr. Katrien MEUWISSEN & prof. Jan WOUTERS</i>	
I.	De Functionering van de Mensenrechtenraad	97
§1.	<i>Oprichting</i>	97
§2.	<i>Lidmaatschap</i>	99
§3.	<i>Instrumentarium</i>	104
II.	België en de Mensenrechtenraad	108
§1.	<i>België en Mensenrechten</i>	108
§2.	<i>Het Belgische Lidmaatschap van de Mensenrechtenraad</i>	109

	<i>§3. België en het Universeel Periodiek Toezicht van de Mensenrechtenraad</i>	112
III.	Conclusie	117
	Het woord te voeren past de advocaat. toch?	121
	<i>prof. em. Leo NEELS</i>	
I.	Inleiding	123
II.	Nieuwe regels	124
	<i>§1. Aanleiding</i>	124
	<i>§2. Nietigheid</i>	124
III.	Beginselen	125
	<i>§1. Algemene Beginselen</i>	125
	A. “Eenieder” betekent: ook ‘Advocaten’	125
	B. ‘Advocaten’ niet zomaar ‘Eenieder’	125
	C. De vrijwaring van de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht	127
	<i>§2. Bijzondere regels</i>	127
	A. Voorafgaande raadpleging van de Stafhouder	127
	B. Voorafgaande nalezing van een te publiceren tekst	128
	C. Het initiatiefrecht voor perscontacten	128
IV.	Het spreekverbod is nietig.	129
V.	Het EHRM en advocaten	130
	<i>§1. “Sub judice”</i>	130
	<i>§2. En de advocaten</i>	131
	A. De centrale rol van advocaten in de rechtsbedeling	132
	B. Advocaten hebben bijzondere plichten	132
	C. Advocaten hebben ook bepaalde rechten en privileges	132
	D. Uitingenvrijheid voor advocaten	133
	E. De bijzondere rechtspositie van het justitie en magistraten.	134
	F. Ruime expressievrijheid voor advocaten	136
	G. De smalle grens tussen griefhoudende en toegelaten uitdrukkingen	140
VI.	Conclusies	140
	De wet op de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen ontspoord	143
	<i>prof. Herman NYS & mevr. Ellen VANERMEN</i>	
I.	De aanvankelijke systematiek van de WUG	145
II.	De teloorgang van de aanvankelijke systematiek	148
III.	De belangrijkste krachtlijnen van de WUG	155
IV.	De belangrijkste knelpunten van de WUG	160
V.	Krachtlijnen van de toekomstige wet	166
	Recht en ICT: Privacybescherming op het werk 3.0	171
	<i>mevr. Yung Shin VAN DER SYPE & prof. Anton VEDDER</i>	
I.	Inleiding	173
II.	Technologie in de onderneming 3.0	174

III.	Privacy- en gegevensbescherming van werknemers in de onderneming van vandaag	176
	§1. <i>Wetgevend kader in vogelvlucht</i>	176
	§2. <i>Capita selecta van recente toonaangevende zaken</i>	178
	A. Bărbulescu zaak	178
	B. Track & Trace vonnis	181
	§3. <i>Zwakheden van de bescherming vandaag</i>	183
IV.	Privacy- en gegevensbescherming van werknemers in de onderneming 3.0	186
V.	Conclusie	188
	Potpourri III: reparatie van de nieuwe Interneringswet	191
	<i>mevr. Katrien HANOULLE</i>	
I.	Vooraf	193
II.	Inleiding	193
III.	Definitie	194
IV.	Gerechtelijke fase	196
	§1. <i>Interneringsvoorwaarden</i>	196
	A. Toepassingsgebied: misdaad of wanbedrijf	196
	1. Interneringswet 2014: waarop gevangenisstraf gesteld	196
	2. Potpourri III: aantasting of bedreiging fysieke of seksuele integriteit	197
	B. Geestestoestand	200
	1. Geestesstoornis	200
	2. Controle en/of oordeelsvermogen	200
	C. Sociale gevaarlijkheid	201
	§2. <i>Forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek</i>	202
	A. WBM: wettelijk vacuüm	202
	B. Interneringswet 2014	202
	1. Verplicht forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek	202
	2. Formele voorwaarden deskundigenonderzoek	203
	3. Observatie	205
	4. Inhoud deskundigenonderzoek	206
	5. Bijstand en tegenspraak	208
	§3. <i>Rechterlijke beslissing</i>	210
	A. Verplicht forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek en actualisatie	210
	B. Procedure	211
	C. Onmiddellijke opsluiting	211
	D. Bijkomende veroordelingen	212
V.	Uitvoeringsfase	213
	§1. <i>Kamer tot bescherming van de maatschappij</i>	213
	§2. <i>Slachtoffer</i>	213
	§3. <i>Uitvoeringsmodaliteiten</i>	214
VI.	Definitieve invrijheidstelling	214
VII.	Gelijktijdige tenuitvoerlegging internering en veroordeling	216

VIII.	Internering veroordeelde	217
IX.	Besluit	219
Jurispudentiele ontwikkelingen rond beëindigingsbedingen		221
<i>prof. Sophie STIJNS & mevr. Flavie VERMANDER</i>		
Fotografie 1900-1950		285
<i>mevr. Christiane STRUYVEN</i>		
I.	Inleiding	287
II.	Vanaf 1890 verplaatst het zwaartepunt van fotografie zich naar N.Y. Amerikaanse fotografen gaan zich langzaam maar zeker distancieren van het picturalisme en ijveren voor “straight photography”	287
	§1. Alfred Stieglitz: vernieuwend fotograaf en promotor van fotografie	288
	§2. Edward Steichen: naar nieuwe precisie in fotografie	290
	§3. Lewis Hine: sociaal geeëngageerde fotografie met grote politieke impact	291
	§4. Dorothea Lange: documentaire foto's in dienst van “The New Deal”	293
	§5. Edward Weston (1886-1958): een nieuwe esthetische visie	295
	§6. Ansel Adams: fotograaf van Amerikaanse mythische landschappen	296
	§7. Man Ray en het surrealisme : nieuwe technieken en kunstgrepen	298
III.	Vanaf 1925 ontstond een nieuw soort fotografie: de fotojournalistiek	300
	§1. Alfred Eisenstaedt: documentaire fotografie – human interest	301
	§2. Robert Capa: roekeloze oorlogsfotografie	301
	§3. Margaret Bourke-White: historische fotoreportages	303
	§4. Henri Cartier-Bresson: “L’oeil du siecle”	304
	§5. De modiefotografie	307
IV.	De evolutie van de fotografie na 1950	308
V.	Conclusie	308
	Bibliografie	308
Poolen van personeel, co-sourcing en de werkgeversgroepering in het arbeidsrecht		311
<i>prof. Frank HENDRICKX & mevr. Annemarie VANDERPOORTEN</i>		
I.	Inleiding	313
	§1. Nieuwe flexibiliteitsbehoeften via poolen en co-sourcing	313
	§2. Inzetbare juridische constructies voor poolvorming	314
II.	Uitzendarbeid en poolvorming	315
	§1. Algemeen	315
	§2. Bijzondere vraagpunten bij poolvorming	316
III.	Terbeschikkingstelling en poolvorming	318
	§1. Algemeen	318
	§2. Bijzondere vraagpunten bij poolvorming	320
IV.	De werkgeversgroepering en poolvorming	321

§1. <i>Algemeen</i>	321
§2. <i>Specifieke voorwaarden voor de oprichting van de werkgroep- versgroepering</i>	323
§3. <i>Arbeidsvoorwaarden in de werkgeversgroepering</i>	324
§4. <i>Bijzondere vraagpunten bij poolvorming</i>	325
V. <i>Synthese en besluit</i>	326
Europees en internationaal toezicht op detentie: een stand van zaken	329
<i>prof. Tom DAEMS</i>	
I. <i>Inleiding</i>	331
II. <i>Het Europees Comité ter voorkoming van Foltering en Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing (CPT)</i>	332
§1. <i>Algemeen</i>	332
§2. <i>België en het CPT</i>	334
III. <i>Het Subcomité voor de preventie van foltering (SPT) en de nationale preventiemechanismen (NPM)</i>	336
§1. <i>Algemeen</i>	336
§2. <i>België en het OPCAT</i>	339
Bibliografie	341
Actuele ontwikkelingen consumenten-, marktpraktijken- en mededingingsrecht	345
<i>prof. Wouter DEVROE, prof. Bert KEIRSBILCK & dhr. Simon TROCH</i>	
I. <i>Nieuwe richtlijnvoorstellen voor “digitale contracten” en de “geschiktheidstest” van het Europees consumentenrecht</i>	347
§1. <i>Inleiding</i>	347
§2. <i>Naar een coherenter Europees contractenrecht (2001-...)</i>	348
§3. <i>De ontwikkeling van een Gemeenschappelijk Referentiekader en de herziening van het consumentenacquis (2004-...)</i>	349
§4. <i>Het Gemeenschappelijk Referentiekader (Optioneel Instrument) en de ontwikkeling van een Richtlijn inzake consumentenrechten (2007-...)</i>	351
§5. <i>Het Voorstel voor een Gemeenschappelijk Europees Kooprecht (2011-2015) en de Richtlijn Consumentenrechten (2011-...)</i>	353
§6. <i>Nieuwe richtlijnvoorstellen voor “digitale contracten” (2015-...) en de “geschiktheidstest” van het Europees consumentenrecht (2016-2017)</i>	354
II. <i>Belgische mededingingsrecht: Sancties voor individuen en clementie voor individuen</i>	356
§1. <i>Context</i>	356
§2. <i>Sancties en clementie voor individuen in het Belgisch recht: hoofdlijnen</i>	358
§3. <i>Toepassingsgebied</i>	359
A. <i>Personeel toepassingsgebied</i>	360
B. <i>Materieel toepassingsgebied</i>	361
§4. <i>Clementie voor individuen</i>	362

A.	Principe	362
B.	Private afdwinging	363
C.	Verhouding werkgever-werknemer	365
III.	Europees mededingingsrecht: kwalificatie van een restrictieve praktijk als doel- of gevolgbeperking	366
	§1. <i>Context</i>	366
	§2. <i>Belang van het onderscheid tussen doel- en gevolgbeperkingen</i>	367
	§3. <i>Wanneer is een beperking een doelbeperking?</i>	368
	A. Uitgangspunt: voldoende waarschijnlijk en voldoende schadelijk	368
	B. Onderscheid hardcorebeperkingen-doelbeperkingen	368
	C. Belangrijkste arresten van de afgelopen jaren: Cartes Bancaires en Dole	369
	§4. <i>Het arrest Maxima Latvija van 2015</i>	370
	A. Feiten	370
	B. Beslissing	371
	Het Hof van Justitie van de Europese Unie in een veranderende Wereld	373
	<i>prof. Koen LENAERTS</i>	
I.	Terrorismebestrijding	375
II.	Klimaatverandering	378
III.	Uitkeringstoerisme	382
	Erfrecht 2.0: de digitale nalatenschap	385
	<i>mevr. Elisabeth ADRIAENS</i>	
I.	Inleiding	387
II.	De digitale nalatenschap: terra incognita?	388
	§1. <i>Digitalisering maatschappij</i>	388
	§2. <i>Proeve van definitie</i>	389
III.	De digitale nalatenschapsafwikkeling: nihil novi sub sole?	390
	§1. <i>Patrimoniale rechten en schuldvorderingen</i>	391
	§2. <i>Auteursrechten</i>	391
	§3. <i>Extra-patrimoniale rechten</i>	392
	§4. <i>Persoonlijkheidsrechten</i>	393
III.	De complexiteit van de digitale nalatenschap : operae pretium	394
IV.	Een digitale nalatenschapsplanning: nunc est operandum	398
	§1. <i>Individuele dienstverleners</i>	398
	A. Facebook	398
	B. Google	399
	C. Twitter	400
	D. Yahoo	400
	§2. <i>Commerciële initiatieven</i>	400
	§3. <i>Digitale testamentuitvoerder</i>	401
	§4. <i>Instrumentum: digitaal testament?</i>	403
	A. Het openbaar testament	403
	B. Het eigenhandig testament	404

C. Het internationaal testament	405
D. Actualisering van de vormvereisten	405
V. Conclusie	405

Ontwikkelingen inzake diplomatiek recht: de (on)beslagbaarheid van bankrekeningen van buitenlandse ambassades 407

mevr. Sanderijn DUQUET & prof. Jan WOUTERS

I. Inleiding	409
II. De problematiek geschetst	410
§1. Beslag- en executierecht in een diplomatieke context	410
§2. Het onderscheid tussen staatsimmunititeit en diplomatieke immunititeiten	412
III. De draagwijdte van het diplomatiek recht	415
§1. De drie aanknopingspunten aanvaard door het Hof van Cassatie	415
§2. Twee aanknopingspunten niet aanvaard door het Hof van Cassatie	420
§3. Aanknopingspunt(en) in art. 1412quinquies Ger. W.	421
IV. Samenloop van staatsimmunititeit en diplomatiek recht	423
§1. De oplossing aangereikt door het Hof van Cassatie	423
A. Een autonome uitvoeringsimmunititeit die boven die van de zendstaat staat	423
B. Twee immuniteiten: één criterium?	425
§2. Artikel 1412quinquies Ger. W.: onbeslagbaarheid van bankrekeningen als deel van de staatsimmunititeit	429
A. Een principiële onbeslagbaarheid	429
B. Uitzondering op de onbeslagbaarheid	431
V. Afstand	433
§1. Cassatierechtspraak met betrekking tot de afstand	433
§2. Artikel 1412quinquies Gerechtelijk Wetboek	435
VI. België als gastland voor permanente vertegenwoordigingen bij internationale organisaties	436
VII. Besluit	438

Recente ontwikkelingen in het geneesmiddelen- en medische hulpmiddelenrecht 441

prof. Stefaan CALLENS & mevr. Laura BODDEZ

I. Inleiding	443
II. De prijs van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen	443
§1. Prijsreglementering	443
§2. Minimumpercentage “goedkope” geneesmiddelen voorschrijven en wijziging definitie “goedkoop” voorschrijven	446
§3. “Patent cliff”	448
§4. Veiligheidsmarge of geneesmiddelen-supplement	449
III. De terugbetaling van implantaten en invasieve medische hulpmiddelen	450
IV. De aanrekening van de kosten van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen door het ziekenhuis aan de patiënt	457
V. Naar verschillende Europese verordeningen	460

VI.	Productaansprakelijkheid	462
	Recente ontwikkelingen onderwijsrecht	465
	<i>prof. Kurt WILLEMS</i>	
I.	Bevoegdheid van de Raad	467
	§1. Inleiding	467
	§2. <i>De wettelijke bevoegdheidsgrond inzake studievoortgangsbeslissingen</i>	468
II.	Eerste uitbreiding van bevoegdheid inzake studievoortgangsbetwistingen: Integratie van het concept van ‘accessorium-beslissingen’ of ‘voorbeslissingen’	470
	§1. <i>Het begrip voorbeslissing</i>	470
	§2. <i>Beslissing van een ombudspersoon om de student geen examenverplaatsing toe te staan</i>	472
	§3. <i>Beslissing om de deelname aan de tweede zittijd afhankelijk te stellen van een inschrijving</i>	474
	§4. <i>Beslissing om de student een gevraagde examenfaciliteit niet toe te staan</i>	477
	§5. <i>Géén voorbeslissing: de beslissing omtrent een vervroeging van de tweede examenkans</i>	478
	§6. <i>Géén voorbeslissing: de beslissing om een student niet in te schrijven voor een opleiding</i>	478
III.	Tweede uitbreiding van bevoegdheid inzake studievoortgangsbetwistingen: Art. I.3.69° CHO wordt niet meer als een limitatieve opsomming van het begrip studievoortgang beschouwd door de Raad	480
IV.	Derde uitbreiding van bevoegdheid inzake studievoortgangsbetwistingen: Maximale interpretatie van het begrip “opleiding”	482
	§1. Inleiding	482
	§2. <i>De rechtspraak van de Raad: bevoegd voor het eender welke vorm van opleiding die aan een hoger onderwijsinstelling wordt georganiseerd</i>	483
	§3. <i>Onderzoek van de bevoegdheidsuitbreiding inzake examenbeslissingen aan de hand van de wettelijke definities opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs</i>	484
	A. Het begrip “opleiding”, zoals gedefinieerd in art. I.3.46° CHO	484
	B. Dubbelzinnig gebruik van de term “opleiding” door de wetgever: wat met postgraduaatsopleidingen?	485
	C. Géén dubbelzinnig begripsgebruik door de wetgever inzake permanente vorming	486
V.	Conclusie	487
	Wat brengt de nieuwe Verordening Algemene Gegevensbescherming?	489
	<i>dr. Els KINDT</i>	
I.	Inleiding	491
II.	Verordening in plaats van Richtlijn	493

III.	Toepassingsgebied	494
	§1 <i>Materieel toepassingsgebied en eerdere definities groten-</i> <i>deels ongewijzigd</i>	494
	§2 <i>Aanpassing van het territoriaal toepassingsgebied</i>	494
IV.	Hoofdprincipes uit de Richtlijn 95/46/EG blijven behouden	495
V.	Voornaamste aanpassingen	496
	§1. <i>Betere bescherming van betrokkenen</i>	496
	A. Strengere voorwaarden voor toestemming	496
	B. Grotere transparantie en meer informatie (o.a. van het opmaken van profielen)	497
	§2. <i>Nieuwe rechten voor betrokkenen</i>	498
	A. Gegevensoverdraagbaarheid	498
	B. Nieuw recht op ‘vergeten’?	498
	C. Nieuwe ‘gevoelige gegevens’	499
	§3. <i>Responsabilisering’ van de verantwoordelijke(n) voor de</i> <i>verwerking</i>	499
	A. Nieuwe verplichtingen voor de verantwoordelijke(n)	499
	1. Gegevensbescherming by design en by default	499
	2. Kennisgeving van een datalek	500
	3. Bijhouden van documentatie omtrent de persoonsge- gevensverwerkingen	500
	4. Aanstellen van een functionaris voor gegevensbe- scherming in bepaalde gevallen	501
	5. Gegevensbeschermingseffectbeoordeling in bepaalde gevallen	501
VI.	Voornaamste wijzigingen inzake het afdwingen van het gege- vensbeschermingsrecht en het toezicht	502
	§1. <i>Hoge administratieve sancties bij inbreuken</i>	502
	§2. <i>Betere samenwerking tussen de gegevensbeschermingsautoriteiten</i>	503
VII.	Korte Evaluatie	504
VIII.	Conclusie	505
	Bibliographie	506
	Kunnen we evolueren naar een rookvrije leef- en werkomgeving?	507
	<i>prof. Ilse SAMOY & mevr. Eline COUTTEEL</i>	
I.	Inleiding	509
II.	Het huidige wettelijke kader	511
III.	Samenvattende beschouwingen van individuele onderzoeksrapporten	514
IV.	Transversale lijnen	521
V.	Casussen	523
	§1. <i>De supporter in het voetbalstadion</i>	523
	§2. <i>Rook uit het appartement van een nabuur</i>	527
	Besluit	528
	Bibliografie	529

Het verdriet van het werelddorp	531
<i>prof. em. Mark EYSKENS</i>	
I. De demografische uitdaging.	534
II. De klimaatverandering.	534
III. BINC	535
IV. Maatschappelijke aardbeving	536
V. Het spin-effect	537
VI. Zoeken naar houvast	537
VII. Terrorisme: een wereldwijd conflict van een derde type	538
VIII. De torenhoge dreiging	540
IX. Oorzaken van het terrosisme	541
X. Hoe reageren?	541
XI. Vredesonderhandelingen	543
XII. Fundamentalisme	544